

שאלות במסכת ערכין		
מי מעריך ולא נערך?	(טומטום ואנדרוגינוס, גוי לר"י)	א
מי נערך ולא מעריך? ולמה?	(שוטה וקטן, גוי לר"מ)	
מי נידר ולא נערך?	(פחות מכן חודש)	
מהו נידר?		
מה דין הגוי?		ב
במה חולקים?		
במה ודאי אפשר בגוי?		
גוסס למה לא נידר?	(אין לו דמים)	ג
גוסס למה לא נערך?	(אינו בהעמדה והערכה)	
ומי חולק?		
במה חולקים ת"ק ור' יוסי?	(במזיק בלבד)	
מתי נהרג גם הולד ומתי לא?	(ביושבת על המשבר, לא)	ד
ומדוע?	(שנעקר לצאת)	
מה דין שער האישה הנהרגת?	(אסור)	
ובאיזה שיער מותר? ובאיזה אופן?	(בפאה נכרית וכשאמרה וכו' רע"ב)	
פרק ב'		
מתי נותן רק אחת לכ"ע ומתי במחלוקת?		א'
מתי חייב להשלים כשקעשיר ומתי לא?		
מתי תספור הטועה 7 ימים ומתי עד י"ז?		
באיזה נגע יש שבוע?		
ובאיזה נגע יש 3 שבועות?		
כמה חודשים מעוברין ראוי לעשות בכל שנה?		ב
וכמה לפחות וכמה לכל היותר?		
מתי שתי הלחם נאכלות לשלושה ימים?		
כשחל ר"ה ביום ה' לכמה יאכל לחם הפנים?		
מתי הקטן נימול ל"ב?		
מתי יוסיפו על ארבעים ושמונה תקיעות?	(רע"ב – בע"פ שחל בשבת)	ג
מהו מחליק את הקול?		
מה עדיפות אבוב של קנה?		
מה יסוד המחלוקת, מי ניגן באבוב?	(אם מעלים מדוכן ליוחסין)	ד

	באיזה שיר אין כלל מחלוקת?	(שיר בפה)
	וכמה דעות יש במנגנים, וטעמיהם?	(אם מעלים מדוכן למעשרות)
ה	כמה כבשים הכניסו מראש ללשכת הטלאים?	
	מדוע חייב להיות לפחות שישה?	
	איזה כלים יש להם גבול ואיזה בלי גבול?	(חצוצרות עד 120 - רע"ב)
	ומה הכלי שממנו הכי מעט?	
ו	מתי הקטן יכול להיכנס בעבודת הלויים?	(כשעומדים בשיר)
	ומה בכ"ז אינו עושה?	(שיר בכלי)
	ומדוע שיר בפה מותר?	(ליתן תבל בנעימה)
	כמה לויים היו חוץ מהקטן?	(לראב"י אינם במנין י"ב)
	היכן עומד הקטן המצטרף לשירה?	(בארץ בין רגלי הלויים)
	מדוע שמם "צוערי הלויים"?	(ששירתם יפה מהגדולים)
פרק ג'		
א	מתי הוי להקל בערבן?	
	האומר על שוֹטָה "ערכו עליה" קולא או חומרא הוא?	(חומרא)
	ומתי גם בשוֹטָה לא יהא לא קולא ולא חומרא?	(בדמיו עלי)
ב	לפי מה שמים שדה אחוזה?	(בחמישים)
	לפי מה שמים שדה מקנה?	(בשווי ור"א ג"כ בחמישים)
	היכן המקום היקר יותר בארץ?	
	כמה הבדלים בין שדה מקנה לאחוזה?	(לרבנן 2 ור"א 1)
ג	מתי שור שנגח עבד משלם שווי?	(בחבל בו)
ד	היכן הנזק גדול יותר במיוחסת או בפשוטה?	(במיוחסת)
	באיזה תשלום כן מתייחסים למעמד הנפגע?	(בשת ופגם)
ה	היכן מצאנו שחמור בפה יותר מעושה מעשה?	
פרק ד'		
א	לגבי מה קובע מעמד הנודר?	
	לגבי מה קובע מעמד הנידר?	
ב	היכן העשיר מביא קרבן עני?	
	היכן העני מביא קרבן עשיר?	
	מתי העני בכ"ז חייב לתת ערך עשיר מלא?	(2: כשאמר מה שאמר פלוני, וכשהיה עשיר ונהיה עני, וכשהיה עני והעשיר, ולר' יהודה גם עני והעשיר והעני)

ג	כשנדר, מה היה מצב אביו?	(גוסס)
	איך התעשר מן האניה?	(שכר האניה)
	ומדוע לא נחשב עשיר באותה שעה?	(שעדיין לא שילמו)
	ומה עם הספינה עצמה – וכי אינו עשיר שיש לו אניה?	(רע"ב)
ד	היתכן אדם שמשלם על ערך איש בן 22 וישלם רק עשרים שקל?	(שהעריכו כשהיה צעיר)
	בן שלושים יום בדיוק, מהו?	(כפחות)
	מהיכן יודעים שכל הזמנים הם מהם והלאה?	(מבן ששים ומעלה)
	למה היינו חושבים לא ללמוד משישים על שנת עשרים?	(להקל – להחמיר)
	מתי לר"א נחשב "בן עשרים"?	
פרק ה'		
א	מתי אפשר לתת משקלו בעגבניות?	(באמר סתם)
	מתי חייב לתת משקלו בזהב או בכסף?	(כשפירש)
	מדוע א"א לשקול את ידו כמות שהיא?	(שמכביד או מקל)
	איזה בשר שווה למשקל אדם?	(בשר חמור)
	לאיזה חלק בגוף אין משקל כמו של בשר?	(גידים ועצמות)
	איך שוקלים לפי ר' יוסי?	
	מדוע אינו אומר כרבנן בבשר חמור?	
ב	מה הפירוש "בלא יד" האם מחיר של עבד "קיטע"?	
	באיזה איבר חייב ערך מלא?	
	באיזה איבר אינו חייב כלום?	
	ומתי חייב בדיוק דמי האיבר בלבד?	
	מתי גם האומר ערכי עלי לא יתנו יורשים?	(כשלא עמד בדין בחייו)
	ומדוע בדמי עלי תמיד פטורין היורשים?	(מחוסר אומדנא)
	מהיכן נלמד שערך דבר שהנשמה תלויה בו משלם ערך כולו?	(בערכך נפשות)
ג	מתי החצי מחייב את כולו?	(דמי חצי)
	ומתי אין החצי מחייב את כולו?	(חצי דמי)
	ומה הדין "חצי ליבי" עלי?	(חייב בכולו – רע"ב)
ד	מתי יתנו היורשים אפ"י שמת אביהם?	
	ומתי אין היורשים חייבים כלום?	
ה	מתי חייב לשלם כשמת השור שנדר עליו ומתי לא?	(דמיו עלי, שור זה עלי)
ו	איזה חייבי קרבן ממשכנין	(עולה ושלמים)

	איזה חייבי קרבן לא ממשכנין	(חטאות ואשמות)
	איזה חטאת כן ממשכנין?	(חטאת נזיר)
	כשממשכנין, למה לא לוקחים ומקריבים בע"כ?	(עד שיאמר רוצה אני)
פרק ו'		
א	כמה זמן מכריזים על נכסי היתום העומדים למכירה?	(ל' יום)
	ומדוע?	(למצוא מחיר גבוה)
	"ובשום הקדש" כגון מתי?	(שדה מקנה)
	מדוע מכריזים בבוקר ובערב?	(ביציאת הפועלים)
	למה ידיר הנאה?	
	ולר' יהושע? ולמה חולק?	
	במה שווה הערב למקדיש נכסיו?	
	האם גם כאן ר' יהושע חולק?	
ב	למה כאן אי"צ לידור הנאה?	(שהיה חייב מקודם, שכבר גרשה)
	מי הוא הפודה?	(הבעל – הבע"ח)
	בכמה יפדה? ומדוע?	(בפרוטה, שלא יאמרו הקדש יוצא בלי)
	הקדיש תשעים וחובו מאה, למה חשבנו שלא יפדה?	(דלא ע"ד חפץ זה הלוהו)
	ומתי באמת לא יפדה?	(עד חצי – רע"ב)
ג	מה הפי' ממשכנין בערכין?	(נוטל בע"כ)
	לאיזה כסות משאירין לו כסף ולא יזו לא?	(לו כן, לאשתו ובניו לא)
	האם הכוונה שמשאירין לו כסות ולא לאשתו?	(עי' משנה ה' שבכסות אשתו לא נוטלין)
	כמה כלי אומנות לכל מקצוע משאירין?	(2 מכל סוג)
	מה סוברים חכמים בצמד וחמור?	(שאינם כלי אומנות אלא נכסים)
ד	האם מותר לו כעת לקנות מהכלים שיש לו מהם מעט?	
	למה חשבנו שיהיה מותר להשאיר לו יותר מהמרובה?	(שישאל לאחרים והם ישאלו לו)
	במה שונה מקדיש נכסיו ממעריך?	
	מה ההבדל בין מעלין לו תפילין לנותנין לו תפילין?	(מעלין היינו שלוחה ופודה)
ה	ממתי נחשב הבגד כבגדי אשתו ובניו?	(מצביעה ומלקיחה)
	האם הקדש משקיע כדי להוסיף ריווח?	
	האם מותר להקדש לחכות זמן כדי להוסיף ריווח?	
	מה עוד לא עושים לצורך ריווח הקדש?	
	פרק ז'	
א	מי שהקדיש פחות משתי שנים לפני היובל מרוויח או מפסיד?	(מפסיד)

	כמה מפסיד?	(48)
	מהיכן נלמד?	(השנים – ל' רבים)
	המקדיש בתמוז וגואל באדר כמה תוריד לו השנה מהפדיון?	(כלום)
	"אין מחשבין חדשים". זה מקרה חדש או הסבר לדלעיל?	(לדלעיל)
	מהו בשעת היובל?	(כשהיובל נוהג)
	נקעים עמוקים נמדדים או לא?	(מלאים מים לא - רע"ב)
	היש נקעים מלאים מים ונמדדים עמה?	(פחות מעומק י"ט)
	האם אפשר לפדות הקדש בתשלומים?	(כולו כאחד)
ב	מה כדאי יותר להקדש שהבעלים יפדו או זר?	(הבעלים מוסיף חומש)
ג	כמה עוד הבדל בין אם הבעלים פדו לאחר?	
	היכן כשפדה אחר ואינה מתחלקת לכהנים ביובל?	(בבנו, שפדה אחר וגאלה ממנו)
	מה היה הכהן הפודה יכול לומר?	
	ומה אנו אומרים לו למסקנא?	
ד	מתי הכהנים המקבלים ביובל צריכים לשלם דמיה?	(לר"י כשלא נגאל)
	מה יעשו עם השדה שלא נגאלה מיד הקדש?	(3 דעות)
ה	באיזה מקרה שבהן הקונה מקדיש תהא ודאי כשדה אחוזה?	
	באיזה מקרה יהיה מחלוקת אם כמקנה או כאחוזה?	
	מהיכן נלמד שכהנים ולוויים פודים לעולם?	(גאולת עולם תהיה ללוויים)
	איזה חומרה יש בכ"ז בלוויים המקדישים?	(המקדיש בשנת היובל)
פרק ח'		
א	בשעה שאינה יובל. מה הפי'?	(שאיין יובל נוהג)
	למה נותנים לבעלים לפתוח ראשון?	(שמעלה במחיר, ומוסיף חומש)
	למה בזמן שהיובל נוהג לא נותנים לבעלים ראשון?	(שסכום קצוב הוא)
	זה שפדה שדה שלמה באיסר הפסיד או הרוויח?	(מפסיד שהוצאות השדה היו מרובות)
	מה המחלוקת אם באיסר או בכביצה?	(שיהא בחומשו פרוטה)
ב	מי זוכה בשדה?	
	מי שחזר בו אחרי שהציע מחיר, כמה ישלם?	
	כמה ישלם כשחזר בו האחרון שאמר עשר?	
	למה הבעלים קודם לאחרים כשאומר מחיר שווה?	
ג	עד כמה יתנו לבעלים אפי' שאמר פחות מהמציע?	
	ולמעשה כמה יתן הבעלים?	
	על איזה קרן אינו מוסיף חומש?	

	ומתי יוסף חומש גם כנגד ההצעה היקרה יותר?	(אם שמוהו שזו מחירה האמיתי של השדה - רע"ב)
	היתכן שבהצעה נמוכה יקבל הקדש 29 ובהצעה גבוהה יותר יקבל הקדש 26?	
ד	מי שהחרים את כל נכסיו מה דינו?	(לר"א אינן מוחרמין)
	מהיכן נלמד?	(יחרים מכל אשר לו)
	מה לכתחילה ראוי להחרים?	(רק חלק מנכסיו)
	מה נלמד מכאן להרגלי הוצאות רגילים?	(לא לבזבז הכל)
ה	מה ההבדל בין מחרים עבדו כנעני או עבדו עברי?	(עברי א"י למכרו וכאינו שלו)
	למה הכהנים אינם מחרמין?	(שבלא"ה החרם שלו הוא)
	למה הלויים אינם מחרמין?	(לומדים משדה אחוזה – מהיקש)
	מה סובר רבי?	(כתוב רק בשדה)
	ומה סובר ר' יהודה הרי רבי צודק לכאו'?	(מקיש שדה למטלטלין)
ו	למה חרמי בדק הבית יש להם פדיון?	(כי לכך הוחרמו שימכרו)
	במה המחלוקת?	(בחרם סתם)
ז	למה שונה נדר מנדבה?	(אם חייב באחריות שוויה מלא)
	מה הפל' במשנתנו שאינו רשאי?	(שאינו מחוייב להקריב)
	למה שונה בכור משאר הקרבנות?	(שאינו שלו אלא של הכהן)
	איך מקיימים את הפסוק "הבכור תקדיש לה"?	(הקדש עילוי)
	מהו הקדש עילוי?	
פרק ט'		
א	בשעת היובל מהי?	
	ה"ת שהמכר בטל מיד?	(בשנת היובל עצמה – רע"ב)
	כמה זמן חייב להמתין עד שיגאל?	(2 שנים לפחות)
	ה"ת שיתחייב להמתין 3 או 4 שנים	(שנות שידפון או שמיטה)
	ה"ת שלא צמח כלום ובכ"ז עולה מהמניין	(שנרה או הובירה מעצמו)
	כמה שנות תבואה יכול להיות בשנתיים?	(אפ"ל 3 – ר"א)
ב	היכי תמצי שהקונה יפסיד מנה לכל שנה?	(שנמכרה לו במאתיים, מכרה לשני במאה)
	מהיכן השיג המוכר כסף כדי לגאול?	
	מהיכן לא ישיג כסף?	
	היכן כן מותר ללוות כדי לגאול?	(בהקדש)
ג	בכמה דברים שונה בית בעיר חומה משדה?	

	למה היינו חושבים שזה ריבית?	
	ולמה באמת לא ריבית?	
	ה"ת שיהיה ביד הלוקח חצי שנה וכבר נחלט	(שזה לוקח שני)
	מתי נחלט בשנה פשוטה ומתי בשנה מעוברת?	(לרבי ולרבנן)
ד	מי הוא שלא נמכר לו ובכל זאת נחלט לו במלאת שנה?	(מקבל מתנה)
	למה ה' נטמן?	
	מה תקן הלל?	
	האם מפסיד הקונה ע"י התקנה?	(מתי שירצה יטול מעותיו)
ה	מה בתוך ערי החומה ואינו נחלט?	(שדות)
	מה אינו בית מגורים ובכ"ז נחלט?	(בתי בד, מרחצאות וכו' – רע"ב)
	בית בחומה מה דינו?	(מחלוקת ר"י ור"ש)
ו	הייתכן מוקפת מימות יהושע ואינה נחשבת מוקפת?	(גגותיה, אין בה שיעור)
	היש עיר בלי חומה ונראית מוקפת?	(גגותיה חומותיה)
	כמה בתים יש בעיר שדינה כמוקפת? לפחות	
ז	מה המעלה שיש בבתי ערי חומה?	
	מה המעלה שיש בשדות?	
	היכן יש את שתי המעלות הללו יחדיו?	
	בתי חצרים האם ודאי שאין להם חומה?	
ח	היש קונה שדה מלוי ופודה כדין כל השדות?	
	מה הדין קונה בית בערי הלויים מישראל?	(מחלוקת)
	למה מיועד המגרש ולמה מיועד השדה?	
	היכן מותר להחליף יעוד והיכן אסור?	
	כשעושים מהשדה מגרש, האם אין ממעטים את ישוב הארץ?	(תוי"ט)
	הכהן המוכר סמוך ליובל, מרוויח או מפסיד?	
	ובישראל?	
	מהו "גואלין לעולם" לקרב את הגאולה או לרחק?	